

Wymagania edukacyjne na śródroczne oceny klasyfikacyjne z historii dla kl. 8

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- zna daty: 1939 r., 1945 r.

na daty: sierpień 1941 r., czerwiec 1942 r., listopad 1943 r., 6 czerwca 1944 r.

- zna postaci: Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, Bernard Montgomery, Dwight Eisenhower

- zna daty: 8 maja 1945 r., 6 sierpnia 1945 r., 2 września 1945 r.

- zna postaci: Józef Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt

- zna daty ważnych wydarzeń związanych z II wojną światową

- zna postaci odgrywające kluczowe role podczas II wojny światowej

- zna postać Hansa Franka

- wymienia miejsca zbrodni hitlerowskich

- wymienia najstraszniejsze katownie nazistowskie

- wymienia ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie, z których utworzono Generalne Gubernatorstwo

- zna datę 1940 r.

- zna postaci: Janina Antonina Lewandowska

- wymienia miejsca masowych egzekucji polskich oficerów

- zna daty: 30 lipca 1941 r., kwiecień 1943 r.

- zna postaci: Władysław Raczkiewicz, Władysław Sikorski, Iwan Majszyński, Stanisław Mikołajczyk, Tomasz Arciszewski, Kazimierz Sosnkowski, Tadeusz Komorowski, Władysław Anders, Stanisław Sosabowski, Stanisław Maczek, Stanisław Skalski

- wymienia członków rządu polskiego na uchodźstwie

- wymienia główne polskie formacje zbrojne, które walczyły z Niemcami po stronie aliantów

- wymienia miejsca ważniejszych bitew stoczonych przez polskie oddziały po stronie aliantów

- zna datę 14 lutego 1942 r.

- zna postaci: Jan Bytnar, Tadeusz Zawadzki, Henryk Dobrzański, Cyryl Ratajski, Jan Piekałkiewicz, Jan Stanisław Jankowski, Stefan Grot-Rowecki, Michał Karaszewicz-Tokarzewski, Witold Pilecki, Jan Piwnik, Jan Nowak-Jeziorański, Elżbieta Zawacka

- wymienia najważniejsze ugrupowania polityczne działające w warunkach konspiracyjnych

- zna postaci: Stepan Bandera, Wanda Wasilewska, Zygmunt Berling

- zna daty: 1 sierpnia 1944 r., 2 października 1944 r., 1945 r.
- zna postaci: gen. Tadeusz Bór-Komorowski, płk. Antoni Monter-Chruściel, Jan Stanisław Jankowski,
- wie, jak zostały ukarane osoby odpowiedzialne za zbrodnie wojenne
- umie wskazać skutki II wojny światowej
- zna postaci: Henry Truman, Konrad Adenauer, George C. Marshall
- wie, które ziemie należały do II RP, lecz nie znalazły się w powojennych granicach Polski, oraz potrafi wskazać je na mapie
- wymienia podstawowe problemy życia codziennego, z jakimi spotykali się Polacy tuż po zakończeniu wojny
- zna daty: 1945 r., 1946 r., 1947 r.
- zna postaci: Stanisław Mikołajczyk, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Osóbka-Morawski, Józef Cyrankiewicz
- wymienia główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów
- zna postaci: Stefan Wyszyński, Jan Nowak-Jeziorański, Hieronim Dekutowski „Zapora”, Danuta Siedzikówna „Inka”, Jan Rodowicz „Anoda”, Witold Pilecki
- zna postaci: August Emil Fieldorf „Nil”, Konstanty Rokossowski, Bolesław Bierut
- zna postaci: Nikita Chruszczow, Imre Nagy, Aleksander Dubczek
- wymienia państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r.
- wymienia państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r.
- zna postaci: Mahatma Gandhi, Nelson Mandela
- umie wskazać przyczyny dekolonizacji
- wymienia państwa będące potęgami kolonialnymi
- zna postaci: Jasir Arafat, Icchak Rabin
- zna postaci: Fidel Castro, Nikita Chruszczow
- wymienia przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie
- zna postać Mao Zedonga
- umie wskazać na mapie Chiny i Japonię
- zna postaci: Jean Monnet, Konrad Adenauer, Robert Schuman
- wymienia główne organy UE i ich funkcje oraz podaje przyczyny jej powstania
- wymienia postanowienia Soboru Watykańskiego II

- zna daty: 1948 r., 1949 r., 1950 r., 1951 r., 1952 r., 1953 r., 1956 r., 1957 r., 1959 r., 1960 r., 1962 r., 1966–1976, 1968 r., 1993 r., 2004 r.
- umie wskazać przyczyny dekolonizacji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- rozumie pojęcie wojna obronna
- wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny obronnej
- zna pojęcia: plan „Barbarossa”, dziwna wojna, wojna zimowa, bitwa o Atlantyk
- opisuje przebieg ofensywy niemieckiej w Europie Zachodniej
- opisuje okoliczności wojny zimowej i przyłączenia nowych terenów przez ZSRR
- omawia przebieg bitwy o Anglię
- omawia przebieg konfliktu na kontynencie afrykańskim
- rozumie pojęcia: pacyfikacja, kolaboracja, dywersja, sabotaż, Holokaust, obóz zagłady, obóz koncentracyjny, eksterminacja, getto, Żegota, ŻOB, łapanka
- rozumie pojęcia: alianci, drugi front, kamikaze
- rozumie pojęcie kapitulacja
- wie, co wydarzyło się w Hiroszynie i Nagasaki
- wymienia przyczyny klęski państw osi
- posługuje się pojęciami odnoszącymi się do wydarzeń z lat 1939–45
- wymienia postanowienia konferencji teherańskiej, jałtańskiej i poczdamskiej
- rozumie pojęcia: folkslista, akcja „AB”, pacyfikacja, gestapo, wysiedlenia, wywłaszczenie, okupacja
- opisuje życie codzienne Polaków w czasach okupacji
- rozumie pojęcia: zbrodnia katyńska, łagier, zsyłka, deportacja
- wymienia cele i metody sowieckiej polityki okupacyjnej
- rozumie pojęcia: Rada Narodowa, dywizjon, brygada
- wskazuje na mapie ważniejsze miejsca bitew
- wymienia członków rządu polskiego na uchodźstwie
- rozumie pojęcia: Szare Szeregi, akcja „N”, Delegat Rządu na Kraj, V-2, cichociemni
- omawia metody oporu, które stosowali Polacy wobec niemieckiego okupanta

- opisuje strukturę Polskiego Państwa Podziemnego
- rozumie pojęcie zbrodni wołyńskiej
- omawia okoliczności powstania 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki
- rozumie pojęcia: plan „Burza”, godzina „W”
- omawia zbrodnie nazistowskie dokonane na ludności cywilnej i żołnierzach polskich w trakcie powstania i po jego zakończeniu
- wymienia: wywłaszczenie, okupacja, Rada Narodowa, dywizjon, brygada, Szare Szeregi, akcja „N”, Delegat Rządu na Kraj, V-2, cichociemni
- rozwija skróty: ZWZ, SZP, AK, BCh, PPR, GL, AL, KRN, PKWN
- wymienia główne polskie formacje zbrojne, które walczyły z Niemcami po stronie aliantów, miejsca ważniejszych bitew stoczonych przez polskie oddziały po stronie aliantów oraz najważniejsze polskie ugrupowania polityczne działające w warunkach konspiracyjnych
- wymienia państwa odgrywające kluczową rolę w Radzie Bezpieczeństwa ONZ
- opisuje warunki, w jakich żyli ludzie w Europie po zakończeniu wojny
- wie, co oznaczają skróty: NATO, RWPG, RFN, NRD
- rozumie pojęcia: doktryna powstrzymywania, plan Marshalla, żelazna kurtyna, Układ Warszawski, wyścig zbrojeń, zimna wojna, imperializm, propaganda, blok wschodni, blok zachodni, blokada Berlina
- opisuje okoliczności rozpadu koalicji antyhitlerowskiej
- umie wymienić skutki II wojny światowej dla ziem polskich
- rozumie pojęcia: repatriacja, terytorium pojałtańskie, nacjonalizacja, bitwa o handel
- wymienia czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce
- rozumie pojęcia: Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP), bezpieczeństwo, proces szesnastu, Ludowe Wojsko Polskie, obława augustowska, referendum, PSL, PZPR
- wyjaśnia, w jaki sposób Polacy starali się nie dopuścić do przejęcia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów
- wyjaśnia, w jaki sposób komuniści zapewnili sobie pełnię władzy
- rozumie pojęcia: Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa, amnestia
- omawia rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej

- rozumie pojęcia: stalinizm, procesy pokazowe, bezpieka, indoktrynacja, propaganda, wróg ludu, ZMP, kolektywizacja
- wyjaśnia, czym był system totalitarny
- wyjaśnia, w jakim celu rządzący stosowali propagandę i indoktrynowali młodzież
- rozumie pojęcia: inwigilacja, sowietyzacja, destalinizacja, odwilż, Praska Wiosna
- wyjaśnia, jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina i działalność Chruszczowa
- rozumie pojęcia: dekolonizacja, apartheid, rasizm, Rok Afryki, Organizacja Jedności Afrykańskiej
- wyjaśnia, w jakim celu powstała Organizacja Jedności Afrykańskiej
- rozumie pojęcia: syjonizm, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP), autonomia
- wymienia przyczyny powstania syjonizmu
- wyjaśnia, dlaczego Palestyna jest zaliczana do najbardziej zapalnych regionów Bliskiego Wschodu
- rozumie pojęcia: odprężenie, kryzys kubański, mur berliński
- opisuje formy rywalizacji wielkich mocarstw w okresie zimnej wojny
- rozumie pojęcia: Kuomintang, ChRL, maoizm, wielki skok, rewolucja kulturalna, Tiananmen, azjatycki tygrys.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- porównuje potencjały militarne Polski i Niemiec we wrześniu 1939 r.
  - wskazuje na mapie główne punkty oporu Polaków we wrześniu 1939 r.
  - omawia przebieg działań militarnych we wrześniu 1939 r.
  - wskazuje na mapie przebieg działań wojennych w latach 1939–1941
  - wyjaśnia przyczyny przystąpienia USA do wojny
  - charakteryzuje okoliczności agresji niemieckiej na Związek Radziecki
  - porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej
  - opisuje postawy władz krajów okupowanych wobec władz niemieckich
- wskazuje przyczyny powstania koalicji antyhitlerowskiej
- wskazuje na mapie główne bitwy i kierunki działań wojennych w Europie, Afryce i na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945

- omawia postanowienia konferencji w Jałcie i Poczdamie, ze szczególnym uwzględnieniem sprawy polskiej
  - omawia wydarzenia na frontach w latach 1944–1945
  - wskazuje na mapie miejsca bitew, fronty, kierunki ofensyw i inne ważne miejsca dla przebiegu II wojny światowej
  - opisuje kolejne etapy polityki niemieckiej wobec Żydów
  - omawia politykę wyniszczenia stosowaną przez nazistów wobec Żydów, Romów i Słowian
  - omawia politykę ZSRS i III Rzeszy wobec narodów podbitych
  - omawia okoliczności powstania koalicji antyhitlerowskiej
  - omawia działania na frontach II wojny światowej
  - wskazuje na mapie miejsca zbrodni hitlerowskich;
  - wskazuje na mapie ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie, z których utworzono Generalne Gubernatorstwo
  - wskazuje linię podziału ziem polskich w 1939 r.
  - porównuje okupację niemiecką na różnych terenach polskich
  - wskazuje tereny przyłączone do ZSRS
  - wskazuje miejsca masowych egzekucji polskich oficerów
  - charakteryzuje zbrodnię katyńską
  - omawia cele sowieckiej polityki okupacyjnej i metody, które stosowały władze, aby je osiągnąć
- omawia, w jakich okolicznościach utworzono polski rząd na uchodźstwie
- przedstawia osiągnięcia jednostek polskich na frontach II wojny światowej
  - wyjaśnia, dlaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom
  - opisuje instytucje i organizacje, które tworzyły Polskie Państwo Podziemne
  - omawia działalność najważniejszych ugrupowań politycznych działających w warunkach konspiracyjnych
  - wyjaśnia, jakie działania i w jakim celu podjął Stalin, by stworzyć na ziemiach polskich nowy ośrodek władzy
  - wskazuje na mapie Wołyn
  - opisuje przebieg działań zbrojnych podczas powstania

- wskazuje na mapie miejsca zbrodni hitlerowskich, najstraszniejsze katownie nazistowskie, miejsca masowych egzekucji polskich oficerów przez Sowietów, ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie z których utworzono Generalne Gubernatorstwo, linię podziału ziem polskich w 1939 r. oraz ważniejsze miejsca bitew stoczone przez polskie oddziały na frontach II wojny światowej
  - omawia działalność najważniejszych polskich ugrupowań politycznych działających w warunkach konspiracyjnych
  - omawia metody oporu, które stosowali Polacy wobec niemieckiego okupanta;
  - omawia cele i formy realizacji planu „Burza” z uwzględnieniem przyczyn wybuchu i przebiegu powstania warszawskiego
- omawia zbrodnie nazistowskie i sowieckie dokonane na ludności cywilnej i żołnierzach polskich
- omawia cele sowieckiej i nazistowskiej polityki okupacyjnej oraz wskazuje, jakie metody stosowały władze okupacyjne, by je osiągnąć
  - rozróżnia i wymienia skutki polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe II wojny światowej
  - wymienia i wskazuje na mapie państwa wchodzące w skład bloków wschodniego i zachodniego
  - omawia konsekwencje rozpadu koalicji antyhitlerowskiej
  - opisuje trudności życia codziennego w powojennej Polsce
  - omawia proces podporządkowywania polskiej gospodarki władzy komunistycznej
  - omawia zmiany terytorialne i demograficzne na ziemiach polskich po 1945 r.
  - omawia działania Polaków mające na celu niedopuszczenie do przejęcia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- określa przyczyny i dostrzega skutki wkroczenia Niemców i Sowietów na ziemie polskie
- charakteryzuje podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w latach 1939–1941
- omawia politykę wyniszczenia stosowaną przez nazistów wobec Żydów, Romów i Słowian

omawia główne postanowienia Karty atlantyckiej

- wyjaśnia, kiedy i gdzie doszło do przełomów na frontach wojny, od których rozpoczęła się klęska państw osi
- charakteryzuje wydarzenia polityczno-militarne rozgrywające się u schyłku II wojny światowej
- charakteryzuje wojnę obronną Polaków z września 1939 r.
- porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej
- charakteryzuje agresywną politykę III Rzeszy, ZSRS i Japonii w latach 1939–1945
- opisuje postawy społeczeństw okupowanych państw wobec władz niemieckich
- charakteryzuje metody stosowane przez nazistów wobec Polaków oraz wie, jaki był ich cel
- porównuje polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi
- charakteryzuje działalność poszczególnych organów Polskiego Państwa Podziemnego
- charakteryzuje stosunki polsko-ukraińskie w czasach II wojny światowej
- charakteryzuje postawę aliantów zachodnich i Stalina wobec walczącej Warszawy
- porównuje polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi
- charakteryzuje, w jakich okolicznościach utworzono polski rząd na uchodźstwie, zna jego skład i działanie podczas II wojny światowej
- charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego
- wyjaśnia, dlaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom
- wyjaśnia, w jakim celu powstało ONZ
- opisuje okoliczności, które doprowadziły do podziału Niemiec
- omawia wydarzenia związane z wojną koreańską
- charakteryzuje czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce
- charakteryzuje życie ludności polskiej na Kresach Wschodnich
- charakteryzuje główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów
- charakteryzuje rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej
- charakteryzuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej

- charakteryzuje rolę propagandy w kształtowaniu społeczeństwa
  - charakteryzuje przyczyny i skutki rewolucji węgierskiej i Praskiej Wiosny
  - porównuje okres stalinizmu w państwach znajdujących się za żelazną kurtyną
  - charakteryzuje skutki II wojny światowej dla świata i Polski
  - porównuje okres stalinizmu w państwach znajdujących się za żelazną kurtyną
  - wyjaśnia, jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina i działalność Chruszczowa
  - wyjaśnia, w jaki sposób Polacy starali się nie dopuścić do przejęcia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów
  - charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki procesów dekolonizacyjnych w Azji i Afryce
  - charakteryzuje stosunki Izraela z sąsiednimi państwami
  - charakteryzuje przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie
  - omawia, jak układały się stosunki pomiędzy ChRL a ZSRR po 1949 r.
  - wyjaśnia, w jakich okolicznościach komuniści przejęli władzę w Chinach
  - charakteryzuje okoliczności powstania UE
  - analizuje proces powstawania i rozszerzania się UE
- porównuje proces przemian społecznych w krajach Zachodu, za żelazną kurtyną i w krajach Trzeciego Świata
- charakteryzuje przyczyny dekolonizacji
  - charakteryzuje konflikty doby zimnej wojny: wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie, oraz omawia skutki blokady Berlina i kryzysu kubańskiego
  - charakteryzuje skutki dekolonizacji i powstania UE
  - opisuje stosunki japońsko-amerykańskie po 1945 r.
  - charakteryzuje zimnowojenną rywalizację USA i ZSRR
  - charakteryzuje przemiany społeczno-kulturowe lat 50. i 60. na Zachodzie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- dokonuje bilansu wojny obronnej Polski
- ocenia politykę Niemiec i ZSRR w latach 1939–1941
- dostrzega, na czym polega wyjątkowość zagłady Żydów, której Niemcy dokonali na ziemiach polskich

- docenia poświęcenie rodziny Ulmów i innych rodzin polskich wspomagających ludność żydowską
- analizuje wydarzenia wojenne z lat 1942–1944
- ocenia postanowienia konferencji w Teheranie z perspektywy interesu Polski
- dostrzega znaczenie użycia bomb atomowych
- ocenia postanowienia konferencji wielkiej trójki
- docenia poświęcenie jednostek dla dobra innych
- dostrzega konsekwencje decyzji podjętych przez wielką trójkę na konferencjach
- analizuje przyczyny klęski państw osi
- ocenia zbrodnie niemieckie z okresu II wojny światowej na ziemiach polskich
- analizuje, na czym polegało kłamstwo katyńskie
- ocenia postanowienia układu Sikorski—Majski
- ocenia funkcjonowanie i osiągnięcia Polskiego Państwa Podziemnego
- analizuje przyczyny, z powodu których konflikt polsko-ukraiński przyjął tak krwawą formę
- dokonuje uproszczonej oceny skutków i znaczenia powstania warszawskiego
- ocenia działania komunistów na ziemiach polskich w latach 1943–1944, które miały na celu przejęcie władzy
- ocenia zbrodnie niemieckie i sowieckie z okresu II wojny światowej na ziemiach polskich
- analizuje kształtowanie się nowego układu sił politycznych na świecie po II wojnie światowej
- dokonuje bilansu skutków II wojny światowej na ziemiach polskich
- dokonuje oceny działań komunistów mających na celu zniewolenie Polski
- analizuje postawy Polaków wobec władzy komunistycznej
- analizuje cechy charakterystyczne dla ustroj krajów znajdujących się w sowieckiej strefie wpływów
- charakteryzuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej
- dokonuje bilansu procesów dekolonizacyjnych w Afryce i Azji
- tłumaczy rolę jednostek na losy krajów i świata
- analizuje sytuację polityczną Izraela i Palestyny po II wojnie i w czasach współczesnych
- analizuje przyczyny i skutki zimnowojennej rywalizacji USA i ZSRS

- dokonuje oceny rządów komunistów w Chinach
- dostrzega szanse wynikające z powstania UE
- ocenia skutki powstania UE
- analizuje zjawiska amerykanizacji i globalizacji
- analizuje proces powstawania i rozszerzania się UE oraz zasady jej funkcjonowania
- dostrzega znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich dla pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej
- ocenia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce.

Wymagania edukacyjne na roczne oceny klasyfikacyjne z historii dla kl. 8

Ocena roczna obejmuje realizację wymagań śródrocznych oraz poniższych rocznych:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- zna postaci: Władysław Gomułka, Edward Ochab
- wymienia zjawiska świadczące o odwilży w Polsce
- zna postać Stefana Wyszyńskiego
- zna postaci: Zbigniew Godlewski, Edward Gierek, Stefan Kisielewski
- zna postaci: Kazimierz Górski, Ryszard Szurkowski, Wojciech Fibak, Irena Szewińska, Mirosław Hermaszewski
- zna postaci czołowych opozycjonistów
- podaje przykłady twórców ograniczanych przez cenzurę
- wymienia metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów
- zna postaci: Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski, Leonid Breżniew, Ryszard Kukliński
- zna postaci: Wojciech Jaruzelski, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bogdan Borusewicz, Jerzy Popiełuszko, Grzegorz Przemyk, Czesław Kiszcak
- wymienia przykłady represji, jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego
- zna daty: 1956 r., 1965 r., 1966 r., 1968 r., 1970 r., 1976 r., 1978 r., 1979 r., 1980 r., 13 grudnia 1981 r., 1983 r.
- wymienia przykłady działań opozycji i metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów
- wymienia główne obszary działalności NSZZ „Solidarność”
- zna daty: 1985 r., 1986 r.

- zna postaci: Leonid Breżniew, Michaił Gorbaczow, Ronald Reagan
- zna daty: czerwiec 1989 r., 1990 r.
- zna postaci: Ryszard Kaczorowski, Tadeusz Mazowiecki, Jacek Kuroń, Adam Michnik, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller
- zna postacie: Václav Havel, Nicolae Ceausescu
- zna daty: 1991 r., 1992–1995
- zna daty: 1990 r., 1991 r., 1997 r., 1999 r., 2004 r.
- zna postaci: Jan Olszewski, Hanna Suchocka, Bronisław Komorowski, Lech Kaczyński
- zna postaci: Leszek Balcerowicz, Wisława Szymborska, Andrzej Wajda, Roman Polański, Krzysztof Kieślowski
- podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989 r.
- wymienia sąsiadów III RP
- wymienia najważniejsze osoby biorące udział w obradach okrągłego stołu i główne postanowienia podjęte podczas obrad
- wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w ZSRS na początku lat 80.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- wymienia etapy powstawania UE
  - wyjaśnia skróty UE i EWWiS
- wyjaśnia, czym jest wspólny rynek i co jest podstawowym celem działalności UE
- wyjaśnia, czym było i jak się przejawiało odprężenie w stosunkach międzynarodowych
  - rozumie pojęcia: odwilż, mała stabilizacja, poznański czerwiec, rehabilitacja, aparat partyjny, ZOMO, SB, list otwarty, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, Układ Warszawski
  - rozumie pojęcia: odwilż, Milenium, Tysiąclecie
  - opisuje przejawy złagodzenia polityki antykościelnej w czasach odwilży
  - rozumie pojęcie polityki antysyjonistycznej
  - wymienia zmiany, które nastąpiły w życiu codziennym Polaków w czasach rządów Gierka
  - wyjaśnia, na czym opierała się polityka gospodarcza Polski za rządów Gierka
  - opisuje sukcesy sportowe Polaków w okresie PRL
  - omawia, w jaki sposób starano się łamać monopol wydawniczy władzy

- rozumie pojęcia: MKS, NSZZ „Solidarność”, porozumienia sierpniowe
- rozumie pojęcia: internowanie, stan wojenny, sankcje gospodarcze, pacyfikacja, cenzura, bibuła, drugi obieg, KOR, WZZ
- omawia przykłady represji, jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego
- omawia wydarzenia związane z pacyfikacją kopalni „Wujek”
- rozumie pojęcie poznański czerwiec
- opisuje przejawy złagodzenia polityki antykościelnej w czasach odwilży
- omawia, na czym polegało zaostrzenie polityki władz wobec Kościoła na początku lat 60.
- omawia najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego
- rozumie pojęcia: mudżahedin, wyścig zbrojeń, głośność, pierestrojka
- wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w ZSRS na początku lat 80.
- rozumie pojęcia: okrągły stół, wybory powszechne
- omawia okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole
- wymienia najważniejsze osoby biorące udział w obradach okrągłego stołu
- rozumie pojęcia: Jesień Narodów, aksamitna rewolucja
- wymienia najważniejsze wydarzenia związane z okresem Jesieni Narodów
- rozumie pojęcie aksamitnego rozwoju
- wymienia główne przyczyny, dla których doszło do zmian geopolitycznych na mapie Europy
- rozumie pojęcia: lustracja, SLD, PSL, PiS, PO
- wymienia najważniejsze zmiany wprowadzone przez rząd Tadeusza Mazowieckiego
- rozumie pojęcia: gospodarka rynkowa, restrukturyzacja, prywatyzacja, inflacja
- wyjaśnia, na czym polegał plan Balcerowicza
- wskazuje trudności, jakie pojawiły się w trakcie realizacji planu Balcerowicza
- rozumie pojęcia: Trójkąt Weimarski; Trójkąt Wyszehradzki, Grupa Wyszehradzka
- rozumie pojęcia: Jesień Narodów, aksamitna rewolucja, aksamitny rozwój, lustracja, gospodarka rynkowa, restrukturyzacja, prywatyzacja, inflacja, okrągły stół, wybory powszechne, Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka
- wyjaśnia, czym był wyścig zbrojeń oraz wskazuje, kto i z jakich powodów go rozpoczął
- wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w ZSRS wpłynęły na upadek rządów komunistycznych w krajach bloku wschodniego

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opisuje losy żołnierzy podziemia niepodległościowego
- wyjaśnia, w jakim celu władze ogłaszały amnestie dla żołnierzy podziemia niepodległościowego
- opisuje zasady działania komunistycznej gospodarki
- porównuje system rządów w Polsce i ZSRS
- wskazuje na mapie państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r.
- opisuje wydarzenia związane z rewolucją węgierską i Praską Wiosną
- zna i wskazuje na mapie zmiany terytorialne ziem polskich po II wojnie światowej
- omawia rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej
- omawia podstawowe zasady zawarte w konstytucji PRL
- opisuje wydarzenia związane z rewolucją węgierską i Praską Wiosną
- opisuje okoliczności rozpadu koalicji antyhitlerowskiej
- opisuje okoliczności, które doprowadziły do podziału Niemiec
- omawia wydarzenia związane z wojną koreańską
- omawia proces podporządkowywania polskiej gospodarki władzy komunistycznej
- omawia zmiany terytorialne i demograficzne dokonane na ziemiach polskich po 1945 r.
- wyjaśnia, jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina i działalność Chruszczowa
- opisuje przebieg dekolonizacji w Indiach, RPA i Algierii
- rozróżnia i wymienia skutki dekolonizacji
- umie wskazać na mapie: państwo Izrael, obszar Palestyny, Półwysep Synaj, Egipt, Wzgórza Galon, Syrię, Jordanię i Liban
- opisuje, jak doszło do powstania państwa Izrael
- umie wskazać przyczyny i potencjalne skutki kryzysu kubańskiego
- wyjaśnia, czym było i jak się przejawiało odprężenie w stosunkach międzynarodowych
- opisuje stosunki japońsko-amerykańskie po 1945 r.
- opisuje etapy powstawania UE
- wskazuje na mapie Europy kraje członkowskie UE
- opisuje przemiany społeczne i kulturowe, jakie nastąpiły u schyłku lat 50. i w latach 60.

i 70.

- omawia okoliczności powstania Izrael i jego stosunki z państwami sąsiednimi
- opisuje formy rywalizacji wielkich mocarstw w okresie zimnej wojny
- wymienia przyczyny powstania syjonizmu, przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie, kryzysu kubańskiego, powody zaliczania Palestyny do najbardziej zapalnych regionów Bliskiego Wschodu
- opisuje przebieg dekolonizacji w Indiach, RPA i Algierii
- umie wskazać na mapie państwo Izrael, obszar Palestyny, Półwysep Synaj, Egipt, Wzgórze Galon, Syrię, Jordanię, Liban, kraje członkowskie UE, Chiny i Japonię
- umie wskazać na mapie Poznań
- wyjaśnia, jak doszło do wystąpień w czerwcu 1956 r. oraz jakie były ich przebieg

i konsekwencje

omawia, na czym polegało zaostrzenie polityki władz wobec Kościoła na początku lat 60.

- omawia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce
- omawia przyczyny i skutki wystąpień z 1968 r. i 1970 r.
- omawia przyczyny i wymienia skutki wystąpień z 1976 r.
- opisuje rozwój gospodarczy PRL za czasów Gierka
- wymienia przykłady działań opozycji, które miały wesprzeć represjonowanych robotników, uczestników protestów w czerwcu 1976 r.
- wskazuje na mapie miejscowości, w których doszło do podpisania porozumień między władzą a MKS-ami
- omawia najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego
- umie wskazać na mapie Poznań, Katowice, Radom, Gdańsk, Szczecin i inne miejsca związane z protestami społecznymi z czasów PRL
- wyjaśnia, na czym opierała się polityka gospodarcza Polski za rządów Gierka
- wskazuje momenty zwrotne w dziejach PRL
- omawia wydarzenia związane z katastrofą atomową w ZSRS i ich skutki

- wyjaśnia, czym był wyścig zbrojeń oraz wskazuje, kto i z jakich powodów go rozpoczął
- omawia, jakie konsekwencje dla ZSRS miał udział w konflikcie w Afganistanie
- wymienia główne postanowienia podjęte podczas obrad okrągłego stołu
- opisuje rządy Mazowieckiego
- wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w ZSRS wpłynęły na upadek rządów komunistycznych w krajach bloku wschodniego
- wskazuje na mapie kraje objęte wydarzeniami Jesieni Narodów
- omawia proces demokratyzacji na terenie Węgier, NRD, Czechosłowacji i Bułgarii
- opisuje wydarzenia związane z rewolucją w Rumunii
- wskazuje na mapie nowo powstałe państwa
- opisuje okoliczności odzyskania niepodległości przez kraje bałtyckie
- omawia wydarzenia związane z rozpadem Jugosławii
- omawia zmiany na polskiej scenie politycznej na początku lat 90.
- omawia sytuację gospodarczą Polski w momencie przejęcia rządów przez gabinet Tadeusza Mazowieckiego
- omawia przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989 r.
- wskazuje na mapie sąsiadów III RP, członków Trójkąta Weimarskiego, Trójkąta Wyszehradzkiego i Grupy Wyszehradzkiej
- omawia główne etapy integracji Polski ze strukturami NATO
- omawia główne etapy integracji Polski z UE
- wskazuje na mapie Czarnobyl i omawia wydarzenia związane z katastrofą atomową w ZSRR i ich skutki
- omawia, jakie konsekwencje dla ZSRS miał udział w konflikcie w Afganistanie
- omawia okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole
- omawia wyniki i skutki wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r.
- omawia proces demokratyzacji na terenie Rumunii, Jugosławii, Węgier, NRD, Czechosłowacji, Bułgarii i krajów bałtyckich
- omawia zmiany na polskiej scenie politycznej w latach 90. i na początku XXI w.
- omawia główne etapy integracji Polski ze strukturami NATO i UE.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- charakteryzuje zjawiska świadczące o odwilży na ziemiach polskich

- charakteryzuje życie codzienne w czasach Gomułki
- charakteryzuje spór wokół obchodów Milenium państwa polskiego
- dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntu studenckiego z 1968 r. i robotniczego z 1970 r.
- charakteryzuje konsekwencje tych wystąpień
- dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntów z 1956, 1968, 1970 i 1976 r.
- dostrzega długofalowe konsekwencje polityki gospodarczej Gierka
- wyjaśnia, dlaczego tak istotne było złamanie monopolu wydawniczego państwa komunistycznego
- charakteryzuje metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów
- wyjaśnia, jakie miały konsekwencje porozumienia sierpniowe
- charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”
- charakteryzuje najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego
- dokonuje charakterystyki wystąpień społecznych w Polsce w latach 1956–1981 oraz omawia, jaki były ich przyczyny, przebieg i konsekwencje
- charakteryzuje życie codzienne w czasach Gomułki i Gierka
- charakteryzuje spór wokół obchodów Milenium państwa polskiego
- charakteryzuje reformy przeprowadzone przez Gorbaczowa
- omawia sytuację gospodarczo-polityczną ZSRS w latach 80.
- omawia wyniki i skutki wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r.
- charakteryzuje okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole
- charakteryzuje procesy dekomunizacyjne na obszarze Czechosłowacji, Niemiec, Rumunii i Węgier
- wyjaśnia, jak doszło do powstania Wspólnoty Niepodległych Państw
- porównuje okoliczności rozpadu ZSRS, Czechosłowacji i Jugosławii
- charakteryzuje przemiany ustrojowe w latach 1989–1997
- charakteryzuje najważniejsze treści zawarte w Konstytucji III RP

- porównuje modele gospodarki polskiej przed i po 1989 r.
- charakteryzuje życie kulturalne III RP
- dostrzega znaczenie i konsekwencje opuszczenia Polski przez wojska rosyjskie
- charakteryzuje stosunki Polski z nowymi sąsiadami
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989– 1991
- charakteryzuje przemiany gospodarcze w III RP i porównuje je z sytuacją panującą przed 1989 r.
- charakteryzuje najważniejsze treści zawarte w Konstytucji III RP

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ocenia rządy Gomułki
- ocenia rządy Gierka
- dostrzega znaczenie wyboru Polaka Karola Wojtyły na tron papieski
- ocenia wydarzenia 1980 i 1981 r.
- dostrzega znaczenie wręczenia nagrody Nobla Lechowi Wałęsie w 1983 r.
- ocenia, czy słusznie stan wojenny uważany jest za kontrowersyjne wydarzenie w historii Polski
- dostrzega znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich dla pojednania polsko- niemieckiego po II wojnie światowej, znaczenie wyboru Polaka Karola Wojtyły na tron papieski oraz wagę wręczenia nagrody Nobla Lechowi Wałęsie w 1983 r.
- analizuje politykę Gierka, Gomułki i Jaruzelskiego ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do protestujących
- ocenia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce
- ocenia, czy słusznie stan wojenny uważany jest za kontrowersyjne wydarzenie w historii Polski
- analizuje proces powolnego upadku ZSRS
- dostrzega znaczenie wydarzeń 1989 r. dla kształtowania III RP
- dostrzega symboliczne znaczenie upadku muru berlińskiego
- dokonuje próby oceny zmian geopolitycznych na mapie Europy u schyłku XX w. oraz dostrzega szanse i zagrożenia z nich wynikające
- analizuje przemiany obozu politycznego wywodzącego się z Solidarności

- analizuje, dlaczego Polska pod koniec XX w. wciąż znajdowała się na niższym poziomie rozwoju gospodarczego niż kraje zachodnie
- ocenia politykę zagraniczną III RP.

1. Przedmiotem oceny ucznia są:

- wiadomości
- umiejętności
- przygotowanie do zajęć
- aktywność.

2. Formy sprawdzania wiedzy:

- wypowiedzi ustne
- pisemne prace klasowe w formie:
  - * kartkówki z ostatnich 3 lekcji (nie muszą być zapowiedziane)
  - * sprawdzianu z większej partii materiału, zapowiedzianej i zapisanej w dzienniku elektronicznym co najmniej na tydzień przed terminem, poprzedzone powtórzeniem wiadomości
- prace domowe
- projekty, prezentacje multimedialne jako samodzielne lub zespołowe prace.

3. Dla uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych nauczyciel, na podstawie orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowuje stopień trudności zadań oraz kryteria oceniania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i psychofizycznych.

4. Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zostają zapoznani z wymaganiami edukacyjnymi oraz warunkami i trybem uzyskania wyższej niż przewidywana oceny rocznej z danego przedmiotu, zgodnymi z zapisami w Statucie szkoły.